

L'Antònia

#12
PRIMAVERA 2021

GASETA DEL BARRI DE SANT ANTONI • BARCELONA

RETRATS DE SANT ANTONI

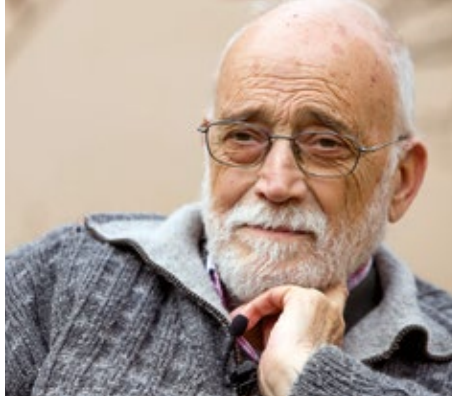
Arcadi Oliveres: “**Sant Antoni: mantingueu-vos com sou!**”

GUILLEM CARBONELL • Poca gent sap que Arcadi Oliveres (1945-2021) va néixer i, en bona part, créixer al barri de Sant Antoni. Fa uns anys el vaig saludar al Viena de Pelai i, quan va saber que ara jo vivia a Sant Antoni, em va dir: “Doncs jo vaig néixer a Villarroel, 41”.

Quan l’Arcadi va fer públic que li quedaven unes setmanes de vida, vaig recordar aquella conversa i vaig pensar que tindria molt de sentit estirar aquell fil per a *L’Antònia*. Entre les targetes de visita que conservo en vaig trobar una de l’Arcadi on ell mateix havia anotat el seu telèfon mòbil. El diumenge 28 de març li vaig enviar un SMS i va contestar de seguida: “Truca quan vulguis, Guillem”. Aquesta entrevista és el fruit de les cinc converses telefòniques que vam mantenir els seus últims vuit dies de vida.

A un Arcadi molt generós li va fer il·lusió deixar constància *in extremis* del seu vincle amb el barri de Sant Antoni: “T’agraeixo les preguntes perquè, en aquest tancament de vida que estic fent, molta gent m’ha demanat records dels barris, de les ONGs, dels militants, i, en canvi, **dels records de Sant Antoni no n’havia parlat mai**. I m’has donat una alegria perquè em permet tancar una certa panoràmica vital que fins ara havia quedat poc exposada. **Sempre he tingut molta simpatia pel barri de Sant Antoni!** A més... conec *L’Antònia*! L’he vista en alguna ocasió i mereix, també, la meua simpatia. M’han donat 15 dies de vida i, per tant, moltes coses no les puc fer. Però no vol dir que no en pugui fer cap! Per exemple, contestar les preguntes de *L’Antònia*. Estic molt content que em truquis i que em preguntis pel barri”.

On vas néixer? Néixer, néixer, néixer, físicament, vaig néixer en una clínica que hi havia al carrer Alfons XII del barri de Sant Gervasi. Per tant, és poc significatiu: hi vaig passar les meves primeres 24 h. Però **de seguida em vaig establir a casa dels meus avis, al barri de Sant Antoni, al número 41 del carrer Villarroel**, a la cantonada de Villarroel amb Sepúlveda.

A quins barris has viscut? Fonamentalment la meua vida se m’ha permès distribuir-la en quatre barris. El primer de tots, aquest que t’interessa a tu, el de Sant Antoni, perquè els meus avis vivien, com dic, a principis de Villarroel.

En una segona etapa, sense moure’m pràcticament del carrer però sí del barri, **els pares es van traslladar una mica més amunt, a Villarroel, 64**. No canviava de carrer, però sí que era a la part de dalt de la Gran Via, havien travessat el llindar de Sant Antoni.

Per tant, els meus pares van fer una petita caminada de 200 metres, se’n van anar amunt i van arribar a Villarroel, 64. S’hi van establir, i jo hi vaig viure des dels 5 o 6 anys, quan els meus pares van sortir d’aquest Villarroel, 41 per anar a Villarroel, 64. A partir d’aquest moment vaig canviar teòricament de barri, perquè ja no se’n deia Sant Antoni, sinó Esquerra de l’Eixample o Eixample Esquerra. **Vaig viure a Villarroel, 64 pràcticament fins als 30 anys**, quan em vaig casar. Per tant, el meu segon barri va ser l’Esquerra de l’Eixample.

Quan em vaig casar vaig anar a viure 25 anys a Sarrià. Fins que em van expulsar del barri per una qüestió de lloguer i em vaig establir en visc des de fa 16 anys, a Sant Cugat.

A quina escola vas anar? Afortunadament per a mi –perquè me n’he recordat tota la vida–, **vaig anar als Escolapis del carrer Diputació**, entre el passeig de Gràcia i Pau Claris. Hi vaig fer parvulari, primària i secundària, que era el que en aquella època feien sobretot els col·legis de caràcter religiós; tota l’escolaritat, fins als 16 o 17 anys, en què feies el preuniversitari, que després va passar a dir-se COU, i ara, segon de batxillerat.

Records especialment algun professor? Afortunadament, vaig tenir l’entranyable **Lluís Maria Xirinachs**. Però va haver-hi un altre escolapi que em va formar molt en les

ALS LECTORS

La ronda de Sant Antoni continua pendent de reforma, tot i que aquest mes de maig ja fa tres anys de la reobertura del mercat i del tancament de l’estructura provisional. Cert que hi ha un milió d’euros reservats per a una primera actuació a la part de la llosa –ho va explicar el regidor de l’Eixample, Jordi Martí, a la darrera audiència pública del districte. Aquest primer pas inclou temes de mobiliari i d’accessibilitat, i probablement es concretarà en una proposta al veïnat abans de l’estiu. Però és només un pedaç.

El govern municipal vol trobar una solució global a totes les rondes que voregen Ciutat Vella i s’ha compromès a definir aquesta proposta abans que acabi el mandat... l’any 2023. Mentrestant, els veïns de la ronda de Sant Antoni i de la ronda de Sant Pau s’hauran de carregar de paciència i continuar esperant la reforma definitiva.

Gimnàs Social Sant Pau: i ara, què?

Li hem traslladat la pregunta a **Ernest Morera**, soci i treballador de la cooperativa que gestiona el Gimnàs Social Sant Pau, que explica: **“Estem contents per la paralització del desnonament i esperançats que ara es trobarà una solució definitiva**. La situació actual és que s’ha acabat el contracte amb l’Ajuntament, però que seguim oberts amb recursos propis. Entenem que és el que hem de fer perquè és el que necessita el barri. En qualsevol cas, estem molt contents i agraïts a totes les veïnes de Sant Antoni pel suport i per l’ajuda que hem tingut per aturar el desnonament”.

meves sensibilitats sobre temes de Tercer Món, **Francesc Botey** (Barcelona, 1931 - Querétaro, 1996). Va fer una tasca social incansable a l'actual barri de la Mina, antic camp de la Bota.

Aquells escolapis em van donar una gran formació gràcies a una cosa que jo en aquell moment ignorava i que posteriorment vaig saber, que era que **aquests escolapis** –no tots els escolapis, sinó concretament aquests del carrer Diputació que em van tocar a mi– no únicament eren una gent magnífica, sinó que, a més, **van fer l'acolliment de professors als quals la Guerra Civil havia castigat expulsant-los de la universitat**, gent que s'havien de guanyar la vida i, a falta de millor manera, ho van fer a l'Escola Pia, on van trobar un *modus vivendi* que abans no tenien.

Això va influir en mi perquè, amb aquell *modus operandi* que tenien els escolapis, vaig obrir els ulls a moltes vicissituds socials que evidentment no estaven declarades oficialment però que els professors que eren víctimes de la Guerra Civil t'explicaven de tant en tant i jo en captava alguna cosa.

En resum, des del punt de vista escolar vaig tenir una formació excel·lent.

Com és que els teus pares et portessin als Escolapis de Diputació i no als de Sant Antoni? Si t'he de ser sincer, és una pregunta que no els vaig arribar a fer mai! Suposo que formava part de la mentalitat que hi havia a l'època de pujar en l'escala social. A Barcelona, des del punt de vista social, els Escolapis estaven clarament definits: hi havia el col·legi més pobre de tots, al carrer Ample; després venia el de Sant Antoni (que era la seu central dels Escolapis a Catalunya); una mica més amunt, el de Diputació; el següent, a Balma amb Travessera, i, finalment, el de Sarrià. I jo diria que **dins de la mentalitat que hi havia a l'època, segons la qual havia d'anar ascendint en l'escala social, els pares devien pensar que era millor dur-me a Diputació.**

Recordes especialment algun comerç del barri? Hi havia un detall que com a criatura m'impactava moltíssim: **els Grans Almacenes El Barato, un conjunt de grans magatzems situats a la cruïlla de Tamarit amb Villarroel. I allà feien una cosa que impactava tothom: els Reis!** S'hi feia una gran festivitat de Reis. Hi dúiem la carta, feien la cavalcada... **Era un dels esdeveniments més importants de l'any!**

L'altre record que tinc de Sant Antoni és **l'Associació de Veïns**. Jo vaig ser un dels fundadors de l'AV de l'Esquerra de l'Eixample. I l'AV de Sant Antoni ens va ajudar, als que vivíem a l'Esquerra de l'Eixample, a crear l'associació del barri. És a dir, que **la mateixa estructura veïnal de Sant Antoni em va permetre començar a treballar en l'associació veïnal de l'Esquerra de l'Eixample. Sempre he estat admirador de l'AV de Sant Antoni, perquè va propiciar la meua participació en el moviment veïnal.**

Anaves al Mercat Dominical? Alguns diumenges, sí, naturalment, només faltaria! Sempre he sigut un "boig" dels llibres. No hi anava a buscar segells, ni col·leccions, ni postals, sinó llibres.

Els teus avis paterns, com van arribar al barri? A què es dedicaven? L'avi es deia **Estanislau Oliveres Oller** i va néixer a Blancafort (Conca de Barberà), a tocar de Montblanc. Va emigrar de Blancafort a Barcelona per necessitats de la vida, perquè se l'havia de guanyar: era d'una família de molts fills i, com que no n'era l'hereu, es va haver de buscar la vida. **Va treballar en una botiga del barri de Sant Antoni i es va dedicar sobretot a sobreviure en botiga.**

L'àvia, **Montserrat Santvicenç Trasfi**, era de Barcelona. Abans de la Guerra Civil va treballar una temporada en un hotelet a la plaça Palau, i també en un negoci industrial de tinta, però després, com passava a l'època, es va dedicar a les coses de la casa.

Van tenir tres fills: una filla gran, que va ser l'aleshores típica "tieta soltera" i que va viure tota la vida amb el meu pare; la

segona filla, que va morir molt joveneta, i, finalment, el meu pare.

Els teus pares com es deien? El pare es deia **Arcadi Oliveres Santvicenç**. Es va guanyar la vida fora del barri, a l'Empordà. Per raons de la vida i per feines que va anar trobant es va dedicar a treballar al gremi del suro: taps i aïllaments tèrmics i acústics. S'hi va dedicar molts anys, fins que, pobret, va morir relativament jove, als 53 anys.

La mare, **Montserrat Boadella Brugal**, era mestressa de casa. **Un dels meus grans orgulls personals és que, com a veïna de l'Esquerra de l'Eixample, la mare va defensar que l'interior d'illa de Diputació / Gran Via / Villarroel / Casanova quedés constituït com a espai lúdic per a ús dels veïns. Així ha quedat i la canalla del barri encara hi va a jugar!**

Van tenir cinc fills: el gran vaig ser jo; i la **Montserrat**, la **Isabel**, en **Jordi** i en **Josep Ignasi**.

Com recordes el Price? A la meua època el Price (cantonada Floridablanca/Casanova) era un local on feien sobretot lluita lliure. El recordo un pèl *cutrillo*, feien un negoci de lluita lliure, amb accions el disabte i el diumenge. Tenien bastant d'èxit, tot i que d'esport no en tenien res, era més aviat tot tongo, tot inventat. Hi vaig arribar a anar un parell de vegades...

Sempre hem estat un barri amb molta implicació, oi? Sí, a Sant Antoni sempre hi ha hagut molta implicació veïnal. Però et diré que, vista la vida socioveïnal barcelonina, hi ha hagut implicació a molts barris! I Sant Antoni és un dels que més, sí.

Quin missatge donaries als veïns de Sant Antoni? Que es mantinguin com són. Perquè Sant Antoni té una estructura social ideal: de caràcter menestral, una estructura de veïns molt variada, de gent implicada socialment, sindicalment i laboralment.

▲ **Up** Finalment, del 2 a l'11 de juliol se celebrarà **la festa major de Sant Antoni**, que al gener es va ajornar. S'està decidint quins actes es faran, amb un pla B que es pugui adaptar a la situació sanitària del moment. **Visca la festa major!** #LaCulturaPopularÉsNecessària.

El Barna Brew, la cervesera artesana del barri (Parlament, 45), acaba de treure una cervesa nova, la **SantoniIPA**, una oda al barri. "Una IPA suau i afruitada feta amb civada, blat i un toc de llimona", expliquen.

▼ **Down** Tot i que des del govern municipal es va dir que **el grafiti okupa de La Carboneria** (Urgell/Floridablanca) no desapareixeria "per mantenir i preservar el valor que té l'edifici per a la memòria social i cultural del barri", l'equip de Colau no va fer res per preservar-lo i ara **ja és història**... d'un edifici amb molta història: la Casa Tarragó és l'edifici més antic que es conserva de l'Eixample.

Escepticisme de la Plataforma Unitària pel Talia respecte al projecte de l'Ajuntament per al solar del teatre

GC • Quina és la resposta dels moviments veïnals a l'anunci que fa poc ha fet l'Ajuntament de l'inici de tràmits de l'expropiació del solar de l'antic Teatre Talia, ubicat als números 100-102 de l'avinguda Paral·lel? En general, es respira escepticisme.

Per **Montserrat Saboya**, de Fem Sant Antoni, "s'ha de celebrar que l'Ajuntament es posi les piles, però fa una mica de por que s'abandoni el projecte que s'havia consensuat i que s'opti per la construcció... amb contenidors!". "L'Ajuntament diu que aquesta serà només una primera fase de la reurbanització del solar i que més endavant es farà un procés participatiu per acordar la solució final. Però els veïns tenim la sensació d'estar una mica venuts...", afegeix.

Pep Sala, president de l'Associació de Veïns, recorda que "fa molts anys que entitats del barri reivindicuem aquest solar per a equipaments, i s'han fet propostes com que es traslladi Cotxeres Borrell a les plantes baixes, on hi hauria un teatre, i que es faci habitatge dotacional a plantes altes. Però l'Ajuntament està imposant el seu relat, sense tenir en

compte tot l'històric de reivindicació veïnal. I no s'hi val dir que després facin un procés participatiu per quedar bé".

Per la seva banda, **Frank Carnicero**, president de l'Associació Pro Teatre Talia Olympia, defensa "que s'hi facin pisos socials, o el que el barri necessita, però sempre que a baix hi hagi un teatre".

La **Plataforma Unitària pel Talia**, que agrupa **De Veí a Veí**, **l'AV**, **Talia Olympia**, **Fem Sant Antoni** i **Calàbria 66**, va defensar en un manifest conjunt a començaments d'any el trasllat del Centre Cívic de Cotxeres Borrell al nou edifici -podria passar a dir-se Centre Cívic Talia i tenir un teatre- així com la construcció d'habitatge dotacional.

CARTES DELS LECTORS Adreceu-les a revistalantonia@gmail.com

Reactivar el barri de Sant Antoni

Resulta evident que reactivar nuestro barrio es una necesidad vital debido a los efectos de la pandemia, la falta de ferias, congresos y eventos, así como de visitantes y de turismo en general; con los consiguientes problemas para los pequeños comercios, el mercado de trabajo y para las familias necesitadas que para sobrevivir compartían su vivienda temporalmente con visitantes foráneos. Y resulta que Janet Sanz quiere actuar en línea con "el turismo mata los barrios" y prohibir las llars compartides cuando lo necesario es recuperar el turismo. Ruego a la Sra. Colau que lo reconsidere para no perjudicar a las familias afectadas. **Javier Lasunción**, **secretari d'AmfiCat - Associació d'Amfitrions de Llars Compartides de Catalunya**

Entorns segurs al voltant de l'escola Ferran Sunyer!

Volem poder deixar i recollir segures i tranquil·les les nostres filles i que puguin jugar segures i tranquil·les a la plaça. Per això exigim:

- Que es mogui la parada del bus que tenim just davant de la porta de l'escola al carrer Viladomat, així com que es mogui o se suprimeixi el semàfor situat també just al davant.

- Que es regulin els horaris d'obertura de les terrasses del passatge Calders denegant permisos d'obertura durant els horaris d'entrades i sortides de l'escola.

- Que es reguli seriosament la plaça creada per la superilla entre el carrer Parlament i Borrell; no hi ha dia que no la travessin motos, patinets elèctrics i cotxes, i això provoca molta inseguretat.

Necessitem solucions immediates! **AFA de l'escola pública Ferran Sunyer**

Els bars resistim!

Veure companys abaixant la persiana durant aquest any dur per a la restauració ha sigut molt trist. Però una persiana abaixada no vol dir que quedi així per sempre. La resiliència és el que més es nota -quina alegria veure companys com Anardi, Piñata, Santo Porcello i el Bitter tornar a obrir o veure nous projectes com el de Maresme Brewery obrint al carrer Sepúlveda!

Els bars hem patit moltíssim aquest any de pandèmia. Cadascun ha hagut de reinventar-se. El pitjor ha estat no veure el final del túnel. Cada dues setmanes estàvem en espera de què diria el Prohicat i desxifrant els missatges que enviaven polítics de diferents colors abans de la seva decisió. Perdre les nits va ser perdre bona part de la nostra feina; ara sembla que les recuperem... Esperem veure encara més persianes aixecades! **Àlex del Barna Brew**

L'Ajuntament exigeix als veïns fer-se càrrec del deteriorament de les parets mitgeres del solar del Talia

Els veïns de Comte Borrell, 5 i de Paral·lel, 102 -edificis contigus al solar del Teatre Talia- estan indignats amb l'Ajuntament perquè els obliga a fer unes obres que consideren injustes.

"És un despropòsit", explica **Pep Sala**, arquitecte i president de l'AV. "L'Ajuntament els ha incoat expedient per reparar les mitgeres que s'han anat degradant perquè l'enderroc al seu temps es va fer sense protecció per a les finques veïnes".

Montserrat Saboya, veïna de Borrell, 5, explica: "Som una comunitat humil que sempre hem defensat el solar per a ús públic. I precisament ara ens arriba un requeriment d'obres que, si ningú no ho impedeix, ens suposarà una despesa d'uns 10.000 euros. És molt inoportú perquè, quan es reurbanitzi el solar a començaments del 2022, la nostra paret quedarà tapada i el tema solucionat". Si les obres no es fan en un màxim de dos mesos els veïns hauran de pagar una multa de 3000 euros.

POLÍTICA

Eleccions al Parlament de Catalunya del 14 de febrer. Resultats electorals al barri

JxCAT: **3.308 (22,2%)**

ERC: **3.105 (20,8%)**

PSC: **3.084 (20,7%)**

ECP: **1.605 (10,8%)**

CUP: **1.295 (8,7%)**

VOX: **710 (4,8%)**

C's: **694 (4,7%)**

PP: **502 (3,4%)**

En blanc: **84**

Altres: **526**

Electors censats: **25.130**

25.130

Votants:

15.082 (60%)

Vots vàlids:

14.913

"Nosaltres també volem uns entorns segurs i pacificats!"
#RevoltaEscolar

RÀDIO

'Què opines?', el nou programa d'RC66, busca cada dilluns opinions sobre el Dia Mundial de...

Maria Francesc, estudiant de periodisme i veïna del barri, presenta cada dilluns el programa *Què opines?*, a RC66, la ràdio comunitària de Sant Antoni: "Parlo del Dia Internacional que se celebra, a partir de tres notícies que hi estan relacionades i d'entrevistes a veïns que trobo pel carrer. Vam començar amb el Dia de la Zero Discriminació, vam seguir amb el Dia de l'Aigua i fa poc n'hem emès un sobre el record del desastre de Txernòbil", explica la Maria. Trobareu el podcast a rc66.calabria66.net.

ninotaire.cat

@ninotaire

LA XARXA SOLIDÀRIA

Com continua treballant la Xarxa Solidària?

MARC FOLCH, tècnic de Calàbria 66 • Aquests últims mesos la **Xarxa Solidària de Sant Antoni** s'ha preparat per afrontar els problemes de mitjà i llarg termini. Repetes que ja existien abans de la pandèmia, però que ara s'han agreujat.

1 La Taula Comunitària

D'una banda, estem treballant en la creació de la **Taula Comunitària de Sant Antoni**, que pretén fomentar la relació formal i constant entre entitats, col·lectius i diferents agents que actuen al barri, com l'**Àrea de Salut Bàsica** de Sant Antoni, el **CAP de Manso** o els **Serveis Socials, centres educatius i equipaments**. Prèviament ja existia una experiència similar a la Comissió de Gent Gran. L'objectiu de la Taula és pensar projectes i intervencions al barri a partir de la diagnosi global que es pot fer entre tots els seus integrants. I, també, **millorar col·laboracions** i minimitzar possibles malentesos per diferents maneres de treballar i entendre la situació. Des de la Taula es **vol engegar un observatori social del barri** per establir iniciatives conjuntes i un estudi del teixit associatiu per desenvolupar una estructura comunitària inclusiva i efectiva.

2 L'Escoleta de Sant Antoni

També m'agradaria destacar la feina que s'està fent des de l'**Escoleta de Sant Antoni**. S'ha recuperat un projecte de reforç escolar i d'inserció social (REIS) que existia a l'Associació de Veïns, però

que es va aturar quan va començar la pandèmia. Ara s'ha entomat dins de la federació d'entitats de Calàbria 66 i, a més del reforç escolar i d'estar pendent de problemàtiques socials, hi hem afegit activitats d'educació en el lleure, aprofitant l'experiència dels diferents casals que aquests darrers anys s'han fet a Calàbria 66. **A l'Escoleta hi assisteixen 19 infants i joves** (la majoria de primària, però també hi ha participen alguns estudiants d'ESO), **que arriben derivats de Serveis Socials** de Sant Antoni, del Poble-sec i del Raval Nord, i també de centres educatius propers. Aquest projecte ha tingut molt bona resposta de voluntari (gairebé hi ha un voluntari per nen!) i dels comerços del barri, a través del SAC, que aporten berenar, un tema no menor, tractant-se de famílies amb risc de vulnerabilitat. De vegades un àpat pot marcar la diferència!

3 El Punt d'Informació i Acció del Barri

D'altra banda, continua actiu i anem perfeccionant el **Punt d'Informació i Acció del Barri**, ara situat a l'AV i obert tots els dies laborables de 17 a 20 h. A mesura que ens anem trobant amb nous casos i coneixent entitats i recursos, anem creant un circuit per donar resposta o acompanyament a aquell veí o veïna que té una problemàtica. Per exemple, fa poc vam contactar amb **Psicòlegs sense Fronteres**, per tractar problemes afectius i psíquics de gent que

no pot pagar aquest servei mèdic a preu de mercat.

4 El projecte Radars

També s'ha començat a implementar el projecte **Radars**, de l'Ajuntament, junt amb la Comissió de Gent Gran. Té com a objectiu la detecció comunitària de casos de soledat no desitjada en gent gran. I, també, fomentar la participació en activitats per a avis, que tenen lloc al barri.

5 No oblidem l'augment de la pobresa

Finalment, no es pot oblidar que es mantenen problemàtiques com, per exemple, **l'augment de la pobresa**, que fa que molta gent necessiti ajuda per cobrir la seva alimentació per així poder pagar altres necessitats bàsiques. En aquest sentit, continuen actuant l'**ONG De Veí a Veí** i l'**Indian Culture Center**.

Vols rebre el pròxim número de 'L'Antònia' per e-mail? Demana-ho a www.lantoniamat.cat

L'Antònia - Gasetta del barri de Sant Antoni
www.lantoniamat.cat revistalantoniamat@gmail.com
Edita: Guillem Carbonell.
Correcció: Judit Canalias.
Maquetació: Susana Taberner.
Disseny original: Hernán Verdinelli.
Dipòsit fiscal: B 18843-2018

Diuen, diuen, diuen... que l'Ajuntament preveu aprovar el projecte de l'espai veïnal per a joves de sota el mercat abans de l'estiu, licitar-ne les obres i iniciar-les abans d'acabar any. "Però segur que hi haurà endarreriments i, a més, falta concretar com es gestionarà i quina serà la convivència amb el mercat", ens expliquen fonts dels joves.